

Голас РАДЗІМЫ

ВЫДАННЕ БЕЛАРУСКАЙ СЕКЦЫІ КАМІТЭТА ЗА ВЯРТАННЕ НА РАДЗІМУ І РАЗВІЦЦЕ КУЛЬТУРНЫХ СУВ'ЯЗЕЙ З СУАЙЧЫННІКАМІ

№ 73 (657)

Верасень 1962 г.

Год выдання 8-ы.

На Беларускам аўтазаводзе зроблены волытны ўзор аўтапоезда. Ён складаецца з цягача «БелАЗ-540В» і паўпрычэпа-самазвала бяэрамнай канструкцыі «БелАЗ-5271». На машыне ўстаноўлены дызельны рухавік магутнасцю ў 360 конскіх сіл, які дазваляе ёй развіваць хуткасць да 50 кі-

ламетраў у гадзіну. Аўтапоезд прызначаны для работы ў адкрытых кар'ерах горназдабываючай прамысловасці. Яго грузапад'ёмнасць — 45 тон. Зараз аўтапоезд праходзіць заводскія выпрабаванні. На здымку: аўтапоезд у час заводскіх выпрабаванняў. Фота Г. Усламава.

ПАМЫЛКІ МІНУЛАГА

дараваны

17 верасня 1955 года быў апублікаваны Указ Прэзідыума Вярхоўнага Савета СССР «Аб амністыі савецкіх грамадзян, якія супрацоўнічалі з гітлераўскімі акупантамі ў перыяд Вялікай Айчыннай вайны 1941—1945 гг.». Гэты гуманны акт Радзімы вярнуў да сумленнай працы савецкіх людзей, якія ў час Вялікай Айчыннай вайны па маладушнасці ці несвядомасці ўступілі на шлях супрацоўніцтва з гітлераўскімі акупантамі і адурманеныя атрутай фашыскай і нацыяналістычнай прапаганды, прынамні ўдзел у розных антысавецкіх арганізацыях і ваенных фарміраваннях.

Людзі гэтыя ў пераважнай большасці служылі ворагу не па ўласнай ахвоче, а баючыся за адмову выканаць загад акупантаў паплаціцца сваім жыццём або жыццём родных.

Лёс гэтых людзей яшчэ раз з усёй пераканальнасцю сведчыць аб злачынным дзейнасці заўзятых ворагаў нашага народа — беларускіх нацыяналістаў, па віне якіх некаторыя савецкія грамадзяне гвалтоўна, часта пад пагрозай смерці, прыцягваліся да здрадніцкай дзейнасці супраць Радзімы і свайго народа.

Пакуль наш народ змагаўся з фашыскай нечысцю, галоўнае было выгнаць ворагаў з нашай зямлі, вызваліць тысячы савецкіх грамадзян з фашыскай катаргі, канцэнтрацыйных лагераў, не даць спаліць іх у печах Асвенціма, Майданека і Бухенвальда. І калі ў гэты час побач з гітлераўскімі салдатам стаяў наш зямляк у форме палца, жандара або салдата гэтак звананага войска БКА, савецкаму салдату або партызану не было часу думаць, чаму ён надзеў гэтую форму

На здымку: Мінск. Будаўніцтва новых жылых кварталаў у мікрараёне на вуліцы Волгаградскай.

Фота І. Змігровіча.

Прайшлі гады, зарубцаваліся пякучыя раны ў сэрцах савецкіх людзей. З папалішчаў і руін узняліся гарады і вёскі.

За гэты час і людзі, якія былі пакараны, глыбока адчулі сваю віну. Вось што піша аб гэтым былы камандзір батальёна БКА ў Мінску, зараз брыгадзір-будаўнік аднаго з будаўнічых трэстаў у Мінску Сяргей Капстанцінавіч Кабарда:

«За злачыства, маладушнасць, здраду я панёс справядлівае пакаранне. Але маці-радзіма даравала мне, і я зноў карыстаюся поўнай свабодай. І ніхто не дакарае мяне за мінулае».

Лявон Шапоўскі (Случанін), які, нягледзячы на пакаранне, што чакала яго на Радзіме за супрацоўніцтва з фашыстамі, у 1945 годзе вярнуўся з-за мяжы да родных ніў і палеткаў і зараз працуе выкладчыкам мовы і літаратуры, піша да свайго сябра ў Амерыцы:

«Як бы там ні было, а ты і я і шмат іншых «змагаліся» за так званую «незалежнасць» за спінамі фашыскай акупантаў, аб якіх у нашым народзе жыве вельмі кепская слава».

Вярнуліся да стваральнай працы і карыстаюцца ўсім правамі грамадзян нашай краіны і Арыстарх Крот, які працуе і друкуецца, і Вольга Зубко (Таполя), і былы рэпарцёр і тэхнічны рэдактар «Беларускай газеты», што выдавалася ў Мінску ў перыяд гітлераўскай акупацыі, А. В. Дзямчанка і шмат іншых.

Гуманны акт Радзімы даў магчымасць тым, хто супрацоўнічаў у свой час з акупантамі, вярнуцца дадому і прыняць актыўны ўдзел у стваральнай працы савецкіх людзей.

Пасля Указа Прэзідыума Вярхоўнага Савета СССР аб амністыі тыя, хто вярнуўся з-за мяжы, былі забяспечаны працай і жыллем. Яны маюць роўныя правы з усімі грамадзянамі краіны.

Нам вядома, што не ўсе нашы суайчыннікі могуць вярнуцца на Радзіму.

Не маючы магчымасці вярнуцца на Радзіму, нашы суайчыннікі, аднак, не парываюць сувязі з ёю. Многія з іх пабывалі ў Савецкім Саюзе ў якасці турыстаў. Пабачылі дом, сваякоў, родных мясціны, якія нагадалі ім аб дзяцінстве і тым смутным часе, які разлучыў іх з Радзімай.

З сардэчнай радасцю і захапленнем яны гавораць аб поспехах Радзімы, аб тых вялікіх зменах, што адбыліся на Бацькаўшчыне і ў жыцці іх родных і блізкіх.

Прыток турыстаў у Савецкі Саюз расце з кожным годам. Гэтай справе садзейнічае Камітэт за вяртанне на Радзіму і развіццё культурных сувязей з суайчыннікамі, а таксама Беларуска секцыя гэтага Камітэта, якая знаходзіцца ў Мінску.

За апошні час значна расшырылася пераліска нашых землякоў з роднымі і блізкімі на Радзіме і з Беларускай секцыяй Камітэта. Усё гэта садзейнічае пашырэнню праўды аб жыцці ў Савецкай краіне, у роднай Беларусі, дапамагае нашым суайчыннікам заўсёды падтрымліваць сувязь з Радзімай, быць у курсе ўсіх падзей, своєчасова выкрываць ворагаў і паклёпнікаў на святое святых — маці-Радзіму.

Адзначаючы гадавіну з дня апублікавання Указа аб амністыі, мы зноў звяртаемся да ўсіх нашых землякоў, якія ў свой час памыляліся: памылкі мінулага дараваны, але сумненні ў некаторых з вас ёсць. Пішыце нам, райцеся з намi. Мы дапаможам вам пазбавіцца ад усяго таго, што навяяна вам ворагай прапагандай. Ганарыцеся Радзімай, якая не забывае пра вас.

Гордасць за Радзіму, якая першай здзейсніла мары чалавека аб палёце ў космас, гордасць за свой народ, які пасляхова будзе самае справядлівае грамадства на зямлі — камунізм, гордасць за ўрад Савецкай краіны, які паслядоўна змагаецца за жыццё без войнаў — усё гэта натхняе нашых суайчыннікаў на актыўную барацьбу за мір, надае ім сілы і ўпэўненасць у іх высакароднай патрыятычнай справе на карысць міру і Радзіме.

У верасні 1962 года ў Мінску пабывалі генеральны сакратар Французскай Камуністычнай партыі таварыш Марыс Тарэз і член Палітбюро Французскай Камуністычнай партыі Жанета Вермерш. На здымку: Марыс Тарэз сярод піянераў на дзіцячай чыгуначцы.

Фота В. Лулейкі і П. Наватарова.

Кожную секунду — метр тканіны

ОРША. (БЕЛТА). Абрусы, сурвэтки, дэкаратыўныя тканіны з ільну карыстаюцца вялікім попытам у пакупнікоў. Яны прыгожыя і моцныя, але ўсё яшчэ цяжкія і крыху грубаватыя.

Цяпер на Аршанскім ільнокамбінаце заканчваецца апошняя работа, якая дазваляе ў бліжэйшы час пачаць выпуск больш тонкіх і шаўкавістых ільняных вырабаў. Пража для гэтых тканін будзе зроблена з высакаякаснага льну, вырашчанага на палях раду калгасаў Дубровенскага, Шклоўскага і Навагрудскага раёнаў. Тэхналогія атрымання такой пражы камбінатам ужо адпрацавана.

Белыя абрусы з ажурам будуць вырабляцца на шырокіх ткацкіх станках з жакардавымі машынамі і апрацоўвацца на

паточнай лініі даўжынёй 98 метраў. Яна складаецца з 44 машын. Магутнасць рухавікоў, якія будуць працаваць на гэтай лініі, — звыш 400 кілават, гэта значыць роўная магутнасці двух ільнозаводаў. Адначасова аграгат запраўляецца 27 тысячамі метраў тканіны, якая пасля адзелкі будзе выходзіць са скорасцю 60 метраў у мінуту. Паточная лінія поўнасцю аўтаматызавана, абслугоўваць яе будзе ўсяго толькі 6 чалавек — у дзесяць разоў менш, чым звычайна. Зроблен гэты аграгат на Іванаўскім заводзе тэкстыльнага машынабудавання.

Бюлетэнь ЮНЕСКО пра Янку Купалу

У інфармацыйным бюлетэні ЮНЕСКО за жнівень г.г., які выдаецца ў Парыжы (Францыя), у раздзеле «Па зямным шары» змешчан артыкул народнага пісьменніка Беларусі Міхаса Лынькова «Янка Купала». Аўтар расказвае аб мінулым і сучасным Беларусі і яе народа, які пранёс праз стагоддзі і беражліва захаваў сваю мову і веру ў свае сілы, у будучыню, захаваў свае звычкі і традыцыі, песні і легенды. У артыкуле гаворыцца аб вытоках творчасці Янкі Купалы, аб значэнні яго твораў, іх глыбокай чалавечнасці, мудрай жыццесцвярджальнай філасофіі.

СКОНЧЫЦЬ З ПАЛІТЫКАЙ ПРАВАКАЦЫЙ

Заява ТАСС

Савецкі ўрад упаўнаважыў ТАСС зрабіць наступную заяву. Савецкі ўрад неаднаразова заяўляў, што, праводзячы палітыку мірнага суіснавання з усімі краінамі незалежна ад іх сацыяльна-палітычнага ладу, ён прыкладаў і прыкладае ўсе намаганні да таго, каб забяспечыць мір для ўсіх народаў зямнога шара, дабіцца пагаднення аб усеагульным і поўным раззброенні пад строгім міжнародным кантролем.

Урад СССР лічыць неабходным звярнуць увагу ўрадаў усіх краін і сусветнай грамадскасці на правакацыі, учыняемыя цяпер урадам Злучаных Штатаў Амерыкі, правакацыі, якія могуць увергнуць свет у катастрофу ўсеагульнай сусветнай вайны з прымяненнем тэрмаядзернай зброі.

У кангрэсе ЗША і ў амерыканскім друку ваюнічна настроеныя рэакцыйныя сілы Злучаных Штатаў ужо працяглы час вядуць раз'юшаную прапаганду супраць Кубінскай Рэспублікі, заклікаючы да нападу на Кубу, да нападу на савецкія судны, якія дастаўляюць кубінскаму народу неабходныя тавары і прадукты харчавання, — словам, заклікаючы да вайны.

У Савецкім Саюзе не надавалі спачатку асаблівага значэння гэтай прапагандзе супраць міру, супраць гуманнасці і чалавечнасці, лічачы, што гэтую прапаганду вядуць безадказныя людзі, якія не прадстаўляюць або прадстаўляюць, але не ўлічваюць інтарэсаў народа, і што ўся гэтая правакацыйная шуміха ўзнята ў ЗША ў сувязі з падрыхтоўкай да выбараў у кангрэс, калі паміж сапернічаючымі буржуазнымі партыямі — рэспубліканскай і дэмакратычнай — ідзе, як звычайна ў імперыялістычных дзяржавах, спаборніцтва ў тым, хто скажа больш агнюскасцей супраць сіл, што адстаіваюць справу міру. На жаль, многія яшчэ людзі ў ЗША ашуканы гэтай гніснай прапагандай. Амерыканскі мананалістычны капітал, валодаючы ўсім друкам ЗША, радыё, тэлебачаннем — усімі сродкамі ўздзеяння на розумы людзей, трымае ў палоне няведання амерыканскі народ і карыстаецца гэтым, каб апрацоўваць грамадскую думку краіны ў пажаданым для яго кірунку. За многа гадоў суіснавання са Злучанымі Штатамі мы ўжо прывыклі да такога роду свістапласак і таму не надавалі ім асаблівага значэння.

Цяпер, аднак, нельга праходзіць міма гэтага, таму што прэзідэнт Злучаных Штатаў звярнуўся ў кангрэс за дазволам на прызыў 150 тысяч рэзервістаў у склад узброеных сіл ЗША. Матывуючы свой зворт, прэзідэнт заявіў, што Злучаныя Штаты павінны мець «магчымасць хутка і эфектыўна рэагаваць у

выпадку неабходнасці на небяспекі, што могуць узнікнуць у любой частцы свабоднага свету». І што такі крок ён робіць у сувязі з умацаваннем узброеных сіл Кубы, з-за чаго, маўляў, умацаўнасць і ледзь ці не ствараецца пагроза іншым краінам.

Такі крок урада ЗША нельга расцаніць інакш, як прыкрыццё агрэсіўных планаў і намераў саміх Злучаных Штатаў, і ён непазбежна вядзе да напальвання міжнароднай атмасферы. Сцвярджаюць, быццам гэты крок накіраван на аслабленне напружанасці. Але ніколі не лічылася, што пажар можна тушыць газай або бензінам. Кожнаму разважанаму чалавеку зразумела, што такія крокі не прыводзяць да аслаблення напружанасці, а, наадварот, служаць сродкам давадзення нападу да крайнасці і ствараюць такое становішча, калі ў выніку якой-небудзь выпадковасці можа выбухнуць катастрофа сусветнай тэрмаядзернай вайны. Значыць, гэта — правакацыя супраць міру, гэта робіцца ў інтарэсах вайны, у інтарэсах агрэсіі.

Амерыканскія кіраўнікі спрабуюць вытлумачыць гэты крок абстрактным напружанасці. Але ж у параўнанні з тым, што было год або нават два назад, асабліва змянення не назіраецца. Значыць такі крок накіраваны не на аслабленне напружанасці, а, наадварот, гэта робіцца для ўзмацнення нападу ў міжнароднай абстаноўцы.

Што ж усё-такі адбылося цяпер, што ўстрыжывала і прымусіла ўрад ЗША да такіх агрэсіўных дзеянняў? Члены амерыканскага кангрэса і друк называюць рэчы сваімі імёнамі, выбалбоўваючы пры гэтым сапраўдную падаплёку падобных крокаў ЗША.

Амерыканскія імперыялісты ўстрыжывала тое, што арганізаваная ЗША эканамічная блакада рэвалюцыйнай Кубы церпіць правад. Яны хацелі б задушыць кубінскі народ, зрабіць яго сваім сатэлітам, знішчыць заваёвы рэвалюцыі, здзейсненай гераічным народам Кубы. Для дасягнення гэтых мэт яны адмовіліся купляць у Кубы цукар, адмовіліся прадаваць свае тавары, у тым ліку нават медыкаменты і прадукты харчавання; яны не спыняюцца перад тым, каб кашчавай рукою голаду паспрабаваць задушыць і дзяцей, і старых, і дарослых. І ўсё гэта яны называюць гуманізмам!

Савецкі Саюз, як і іншыя сацыялістычныя краіны, працягнуў руку дапамогі кубінскаму народу, таму што мы асабліва добра разумеем становішча Кубы. Пасля Кастрывіцкай рэвалюцыі, калі маладая Савецкая дзяржава знаходзілася ў капіталістычным акружэнні і на-

роды нашай краіны перажывалі велізарныя цяжкасці ў сувязі з пасляваеннай разрухай, ЗША, замест таго, каб аказаць дапамогу, распачалі супраць Савецкай рэспублікі ўзброеную інтэрвенцыю. Амерыканскія войскі высадзіліся ў Мурманску, Архангельску і на Далёкім Усходзе, англійскія войскі высадзіліся ў Архангельску і занялі Баку, французскія войскі высадзіліся ў Адэсе, а японскія — у Прымор'і. Імперыялістычныя дзяржавы стварылі контррэвалюцыйныя арміі пад кіраўніцтвам Калчака, Юдзеніча, Дзянікіна, Врангеля, мабілізавалі і ўзброілі ўсю контррэвалюцыйную зграю, гэтыя падонкі. Народы Савецкага Саюза, што цвёрда вырашылі ўстанавіць у сябе свае парадкі, якія адпавядалі б іх спадзяванням, паклалі нямаля сіл і жыццяў, каб разграміць унутраную контррэвалюцыю і выгнаць з краіны замежных інтэрвентаў.

Савецкі Саюз, нягледзячы на каласальныя цяжкасці, не толькі выстаяў у барацьбе за сваю незалежнасць, але і паказаў усю свету перавагі народнага, сацыялістычнага ладу, пры якім усе сродкі вытворчасці належалі народу, калі ўсё робіцца ў інтарэсах народа. Увесь свет ведае, што Савецкі Саюз — першая сацыялістычная краіна, якая, дасягнуўшы велізарнага прагрэсу ў развіцці эканомікі, навукі і культуры, першай праклала шлях у космас і паспяхова працягвае асваенне космаса. Мірная стваральная праца савецкага народа дае свой багаты плён. Палёт побач двух савецкіх касманаўтаў на працягу трох-чатырох сутак і адначасова пасадка іх касмічных караблёў сапраўды здзіўлілі розумы ўсіх сумленных людзей, якіх радуе прагрэс, радуюць поспехі Савецкага Саюза ў асваенні космаса ў мірных мэтах. У гэтым знайшла сваё яркае адлюстраванне міралюбівая палітыка Савецкага Саюза, усе намаганні, якога накіраваны на забеспячэнне міру і прагрэсу чалавецтва.

Цяпер Злучаныя Штаты Амерыкі хочунь паўтарыць супраць маленькай гераічнай Кубы ўсё тое, што рабілася ім калісьці супраць нашай краіны. Але можна з упэўненасцю сказаць, што такія планы асуджаны на правад.

Савецкі Саюз не мог не ўлічваць становішча, у якім апынулася Куба перад наўнасцю імперыялістычных правакацый і пагроз, і ён па-брацку прышоў на дапамогу кубінскаму народу. Гэта робіць і іншыя сацыялістычныя краіны, а таксама і іншыя міралюбівыя дзяржавы, якія падтрымліваюць гандлёвыя адносіны з Кубай. Савецкія гандлёвыя судны

дастаўляюць на Кубу тавары, у якіх няма патрэбы, і вядуць з Кубы тавары, якія ёсць у яе ў дастатку, — асабліва цукар, ад закупкі якога ЗША — у мінулым галоўны імпарцёр кубінскага цукру — адмовіўся з мэтай падтрымкі эканомікі Кубінскай Рэспублікі. Іменна таму Савецкі Саюз і іншыя сацыялістычныя краіны закупляюць гэты цукар, каб падтрымаць эканоміку кубінскай дзяржавы.

Калі працягваюць сумленнасць і зыходзіць з разумення дэклараванай самім прэзідэнтам ЗША неабходнасці жыць у міры, г. зн., забяспечваць мірнае суіснаванне дзяржаў, незалежна ад іх сацыяльна-палітычнага ладу, то што ж магло ўстрыжываць амерыканскіх кіраўнікоў, у чым прычына той свістапласкі, якая ўзнята ў кангрэсе і амерыканскім друку вакол Кубы?

Справа, гавораць, у тым, што з Савецкага Саюза на Кубу перакідваецца ўзбраенне і нават войскі.

На гэта можна сказаць: панове, вы, відаць, так напалоханы, што баіцеся ўласнага ценю і не верыце ў сілу сваіх ідэй і ў сваю капіталістычную сістэму. Вас так напалохала Кастрывіцкая сацыялістычная рэвалюцыя і поспехі народаў Савецкага Саюза, заваявання і развіцця на аснове гэтай рэвалюцыі, што цяпер, калі на Кубу вядуць бульбы або нафту, трактары, камбайны і іншую сельскагаспадарчую і прамысловую тэхніку, каб падтрымаць кубінскую эканоміку, вам, здаецца, быццам на Кубу рухаюцца нейкія полчышчы.

Мы можам сказаць гэтым панам, што гэта — нашы гандлёвыя судны і вы не маеце ніякіх адносін да таго, што мы перавозім: гэта — унутраная справа тых краін, якія праводзяць гэтую камерцыйную аперацыю. Мы можам сказаць, выкарыстоўваючы папулярны ў народзе выраз, — не суньце вы свой нос туды, куды не трэба. Але мы зусім не ўтойваем ад сусветнай грамадскасці, што мы сапраўды пастаўляем Кубе прамысловыя абсталяванні і тавары, якія садзейнічаюць умацаванню яе эканомікі і ўздыму дабрабыту кубінскага народа.

Па просьбе Кубінскага ўрада мы таксама накіроўваем на Кубу савецкіх аграномаў, механізатараў, трактарыстаў, заатэхнікаў, якія дзеліцца сваім вопытам і ведамі з кубінскімі сябрамі, каб дапамагчы ім узняць эканоміку краіны. Мы пасылаем таксама на Кубу радыёвых рабочых саўгасаў і калгасаў і прымаем у Савецкім Саюзе тысячы кубінцаў, каб абмяняцца вопытам і абуць іх больш прагрэсіўным метадам вядзення сельскай гаспадаркі, дапамагчы ім асвоіць атрымліваемую Кубай савецкую сельскагаспадарчую тэхніку.

Як вядома, па просьбе кубінскага ўрада, у сувязі з пагрозамі агрэсіўных імперыялістычных колаў, на Кубу пастаўляецца з Савецкага Саюза і некаторая колькасць узбраення. Кубінскія дзяржаўныя дзелцы звярнуліся таксама да Савецкага ўрада з просьбай прыслаць на Кубу савецкіх ваенных спецыялістаў, тэхнікаў, якія абуць і кубінцаў валоданню сучаснай зброяй, таму што сучасная зброя цяпер патрабуе высокай кваліфікацыі, вялікіх ведаў. Натуральна, што Куба пакуль яшчэ не мае такіх спецыялістаў. Таму мы з разуменнем аднесліся да гэтай просьбы. Трэба, аднак, сказаць, што накіроўваемая на Кубу колькасць савецкіх ваенных спецыялістаў не ідзе ні ў якое параўнанне з колькасцю пасылаемых туды работнікаў сельскай гаспадаркі і прамысловасці. Узбраенне і ваенная тэхніка, пастаўляемая на Кубу, прызначаны выключна для абарончых мэт. А прэзідэнт ЗША і амерыканскія ваенныя, як і ваенныя любой краіны, ведаюць, што такое сродкі аба-

роны. Хіба гэтыя сродкі могуць пагражаць Злучаным Штатам Амерыкі?

Не, панове, не гэта вас некайце. Вы самі разумееце ў абсурднасць вашых заяў тым, быццам для ЗША ўзнікла пагроза з боку Кубы. Вы сабе выдумалі гэтую пагрозу і перш чым хочаце пераканаць у наўнасці яе іншых. Рэвалюцыйны дух, — вось чаго вы баіцеся, не ваенных сродкаў, атрымліваных кубінцамі для ўласнай абароны. Ды і чаму вас гэтак вінаваціць, калі заява прэзідэнта Злучаных Штатаў, якой ён гаварыў, што ЗША рыхтуюць агрэсію супраць Кубы, не задумваюць нападаць на яе, аднаўдае сапраўдным мерам амерыканскага ўрада. Калі гэта — сумленна заява ўрада Злучаных Штатаў Амерыкі прытрымліваецца яе ў сваёй палітыцы, то і сродкі абароны, якімі выкарыстае Куба, не будуць выкарыстаны, таму што неабходнасць ва ўжыванні ўзнікне толькі ў выпадку агрэсіі супраць Кубы.

Урад Савецкага Саюза ўпаўнаважыў ТАСС заявіць таксама, што Савецкаму Саюзу патрабуецца перамяшчаць нейкую іншую краіну, напрыклад на Кубу, наўняўны ў сродкі для абдзіц агрэсіі, для ўдару ў адказ. Нашы ядзерныя сродкі з'яўляюцца настолькі магутнымі па сваёй выбуховай сіле і Савецкі Саюз валодае настолькі магутнымі ракетаносбітамі гэтых ядзерных зброяў, што няма патрэбы шукаць месца для іх размяшчэння недзе за межамі Савецкага Саюза. Мы гаварылі і паўтараем, што калі будзе развязана вайна, калі агрэсар зробіць напад на тую або іншую дзяржаву і гэтая дзяржава звернецца за дапамогай, то Савецкі Саюз мае магчымасць са сваёй тэрыторыі аказаць дапамогу любой міралюбівай дзяржаве, і толькі Кубе. І няхай ніхто не сумняваецца ў тым, што Савецкі Саюз такую дапамогу аказае, як у 1956 годзе ён быў гатовы аказаць ваенную дапамогу Ерытану ў час англа-франка-ізраільскай агрэсіі ў раёне Суэцкага канала.

Мы гаворым гэта не для таго, каб кагосьці палохаць. Запалоханне чужое знешняй палітыцы Савецкай дзяржавы. Пагрозы і шантаж з'яўляюцца са-стаўной часткай палітыкі імперыялістычных дзяржаў. Савецкі Саюз стаіць за мір і не хоча вайны.

Савецкі ўрад звяртае ўвагу сусветнай грамадскасці і ўрадаў усіх краін, якія стаяць на палітыцы мірнага суіснавання, што нават цяпер, калі Злучаныя Штаты Амерыкі рыхтуюць агрэсіўны акт, нарошчваюць гэтых мэтах свае ўзброеныя сілы, прызваючы ў склад арміі 150 тысяч рэзервістаў, калі прэзідэнт звяртаецца ў кангрэс з просьбай аб дазволе ажыццявіць прызыў, Міністр абароны СССР Маршал Маліноўскі вы-даў загад аб зваўненні ў запас салдат, якія адслужылі свой тэрмін.

Абучаныя салдаты адусюць частку з саставу Узброеных Сіл СССР, а для палпаўнення часцей і злучэнняў прызваюцца навабранцы. Ужо адно гэта гаворыць дастаткова ясна аб нашых мірных намерах. Ні адзін урад не пайшоў бы на падобную меру, калі б ён задумаў якую-небудзь акцыю ваеннага характару. Трэба зразумець, што гэта азначае, калі абучаныя салдат вызваляюць навабранцаў, якіх трэба яшчэ абучаць, а зрабіць гэта не так проста, прымаючы пад увагу складанае ўзбраенне арміі, якое патрабуе вялікіх ведаў не толькі ад камандзіраў, але і ад кожнага салдата. Робячы гэты крок, мы тым самым у сваім штодзённым жыцці ажыццяўляем мерапрыемствы, якія палпаўняюць, што Савецкі Саюз праводзіць палітыку забеспячэння міру і дружбы з усімі народамі.

(Заканчэнне на 4-й стар.)

У гэтым годзе на першы курс энергетычнага факультэта Беларускага політэхнічнага інстытута залічана група кубінскіх юнакоў, якія паспяхова закончылі ў мінулым навучальным годзе падрыхтоўчыя курсы. На здымку: маладыя кубінцы сярод сваіх сяброў на вучобе.

Фота П. Змітровіча.

Рост народнай асветы

У школах нашай рэспублікі пачаўся новы навучальны год. У сувязі з гэтым мы пабывалі ў Міністра асветы Беларускай ССР Мікалая Арцём'евіча Халіпава і задалі яму некалькі пытанняў.

ПЫТАННЕ. Скажыце, калі ласка, у чым асаблівасць сёлета навучальнага года?

АДКАЗ. У нашай краіне ўдзейсна ўсеагульнае сямігадовае навучанне і з гэтага года ўведзена абавязковае васьмігадовае. Зроблена гэта і ў Беларусі. 1768 сямігадовых школ нашай рэспублікі сталі васьмігадовымі.

Васьмігадовае навучанне стварае сур'езныя ўмовы для павышэння якасці ведаў. Пашырапа школьная праграма, якая стала больш поўнай і разнабаковай. Новыя школы — важны крок у далейшым уздыме культуры народа, у выхаванні маладога пакалення.

Але васьмігадовае навучанне — гэта не рубжэ. Ужо ў гэтым годзе большасць сярэдніх школ пераведзена на 11-гадовае навучанне. У рэспубліцы 1 060 адзінаццацігодных і толькі 580 школ да будучага навучальнага года засталіся дзесяцігодкамі. Усе адзінаццацігадовыя школы маюць свой вытворчы профіль. У такой школе вучні атрымліваюць не толькі агульную адукацыю, але і набываюць прафесію. Прафесію выбірае сабе кожны па густу, вучням прадастаўляецца свабода выбару, а навучанне вядзецца па 102 спецыяльнасцях. Хлопчыкі становяцца токарамі, слесарамі, шэфавальшчыкамі, дзяўчаты — медыцынскімі сёстрамі, швачкамі, стэнаграфісткамі, выхавальніцамі дзіцячых садоў. Школы рыхтуюць спецыялістаў сельскай гаспадаркі, жывёлаводства, нават аграномаў.

Як бачыце, усё робіцца для павышэння асветы народа. У гэтым і заключаецца асаблівасць новага навучальнага года.

ПЫТАННЕ. Колькі дзяцей у гэтым годзе села за парты?

АДКАЗ. У першы клас сёлага прыйшло тысячы малых. А ўсяго ў школах займаецца 1 мільён 471 тысяча дзяцей.

ПЫТАННЕ. На якой мове вядзецца навучанне ў школах Беларусі: на рускай ці на беларускай?

АДКАЗ. У Беларусі ёсць школы беларускія і рускія. І ў залежнасці ад гэтага вядзецца выкладанне: у рускіх школах на рускай мове, а ў беларускіх — на беларускай мове.

ПЫТАННЕ. Калі ласка, скажыце, а як наведваюцца рускія і беларускія школы: бацькі робяць выбар самі ці хто іншы?

АДКАЗ. Бацькі аддаюць сваё дзіця ў школу, якая ім больш падабаецца. Дзецям ствараюцца ўсе ўмовы для таго, каб яны вывучалі родную мову. Да гэтага навучальнага года ў Беларусі было выдадзена 76 назваў падручнікаў на беларускай мове. Іх агульны тыраж 6 мільёнаў 116 тысяч. На роднай мове выдаецца многа газет, часопісаў, мастацкай літаратуры.

ПЫТАННЕ. Ці вывучаецца ў рускіх школах беларуская мова?

АДКАЗ. Абавязкова. У рускіх школах нашай рэспублікі вывучаецца беларуская мова. Яна ўведзена і вывучаецца як прадмет.

ПЫТАННЕ. Колькі ў Беларусі школ-інтэрнатаў, што гэта за школы і каго прымаюць у іх?

АДКАЗ. У Беларусі працуе 142 школы-інтэрнаты. Школа-інтэрнат — гэта новы від навучальна-выхаваўчай установы. Чым яна адрозніваецца ад звычайных школ? Перш за ўсё тым, што дзеці знаходзяцца кругласутачна ў калектыве педагогаў, выхавальцаў.

Дзеці ў школе-інтэрнаце жывуць, атрымліваюць вопратку, падручнікі, тут харчуюцца, спяць. Яны знаходзяцца на поўным дзяржаўным утрыманні. Ствараецца адзіная цэласная сістэма выхавання. Увага звяртаецца на маральнае, разумовае, культурнае развіццё вучняў.

У дзяцей з малых год вопытныя выхавальцы стараюцца выявіць іх схільнасці, таленты і здольнасці. Развіваюцца прыродныя дараванні.

У кожнай школе ёсць свае танцавальныя, харавыя, мастацкія, музычныя і іншыя гурткі.

У школы-інтэрнаты прымаюцца дзеці мнагадзетных бацькоў, дзеці-сіроты або дзеці, бацькі якіх многа часу бываюць заняты на прадпрыемстве і не маюць магчымасці ўдзяляць дадаткова ўвагі выхаванню дзяцей.

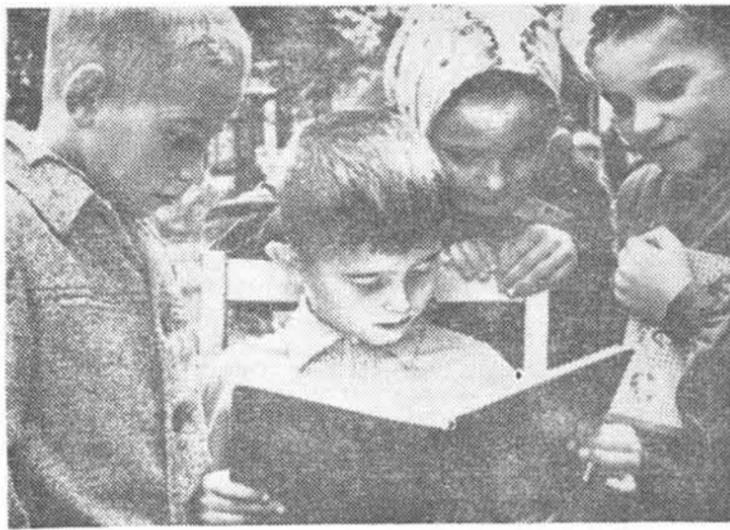
Шэсцьдзесят працэнтаў бацькоў, дзеці якіх утрымліваюцца ў школах-інтэрнатах, наогул нічога не плацяць, а астатнія плацяць 15 працэнтаў ад таго, што выдаткоўвае дзяржава на ўтрыманне дзіцяці ў школе-інтэрнаце.

Школы-інтэрнаты атрымалі ўсеагульнае прызнанне і карыстаюцца вялікай папулярнасцю ў насельніцтва.

ПЫТАННЕ. Што б вы хацелі пажадаць нашым суайчыннікам, якія жывуць далёка за межамі роднай Бацькаўшчыны?

АДКАЗ. Жадаю ім усяго добрага, жадаю ім заўсёды быць патрыётамі сваёй Радзімы і актыўна змагацца за мір ва ўсім свеце.

Д. БАБАК.

СЫН АБНЯЎ СВАЮ МАЦІ

Вялікая радасць прыйшла ў дом калгасніцы сельгасарцелі імя Чырвонай Арміі Віцебскага раёна Марыі Ларывонаўны Цепляковай. Пасля 19 гадоў разлукі знайшоўся яе родны сын Мікалай.

...Ішла Вялікая Айчынная вайна. Гітлераўцы жорстка распраўляліся з мірнымі жыхарамі. У пачатку 1943 года ў ліку іншых у лагер Майданек пагналі Марыю Ларывонаўну разам з яе малымі дзецьмі — сынам Колям і дачкой Галіяй. Неўзабаве яе перавялі ў лагер смерці Асвенцім. Там у яе забралі дзяцей. Колю было тады менш двух гадоў.

Пасля вызвалення лагера Марыя Ларывонаўна вярнулася на родную Віцебшчыну, але сэрца яе было неспакойнае. Дзе любімыя дзеці?

Пачаліся пошукі. І вось у 1946 годзе прыйшла першая радасная вестачка — у Кіеве знайшлася дачка. Настойліва працягваліся пошукі сына. Пасля доўгіх няўдач прамільгнуў прамень надзеі. М. Л. Цеплякова выпадкова пазнаёмілася з Людэй Вязюдавай, якая ў гады Вялікай Айчынай вайны была вывезена ў фашысцкі лагер з беларускага горада Талачын і пражывала ў пасляваенны час у Польшчы. Яна паведаміла, што знаходзілася ў Асвенціме разам з хлопчыкам Колям, які цяпер жыве ў польскім гарадку Бжэшчэ. Паведаміла таксама аб узросце і нумары на руцэ Коля. Некалькі месяцаў назад маці па ўказанаму адрасу паслала пісьмо на імя сына і фота. Мікалай адказаў пісьмом і прыслаў сваю фатаграфію. Пасля гэтага ўсе сумненні прапалі.

І вось сын ступіў на родную беларускую зямлю. Адылася хвалоючая сустрэча. Як стала вядома, з фашысцкага лагера трохгадовага Колю вырваў шахцёр (цяпер пенсіянер) з горада Бжэшчэ Адам Клімчык, які усынавіў і выхаваў яго. Коля атрымаў сярэднюю адукацыю. У гэтым годзе ён наступіў на вучобу ў Кракаўскі політэхнічны інстытут на факультэт архітэктуры.

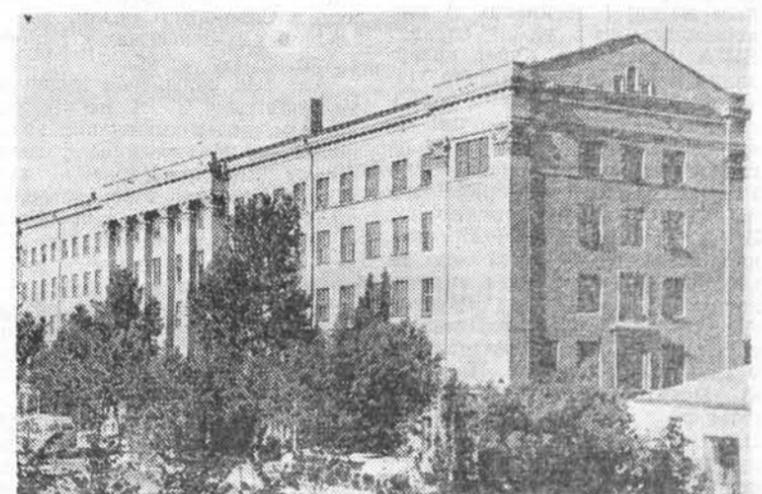
І вось, праз 19 гадоў, Мікалай абняў сваю маці.

Дзвесце мадэляў

станкоў

ВІЦЕБСК (БЕЛТА). Калектыву станкабудаўнічага завода імя Камінтэрна закончыў выраб новага высокапрадукцыйнага зубафрэзернага станка для ўбудовы ў аўтаматычную лінію.

Для розных галін народнай гаспадаркі краіны за пасляваенныя гады прадпрыемства выпусціла каля 200 розных мадэляў станкоў. Многія з іх маюць павышаную дакладнасць і могуць працаваць на высокіх рэжымах. Калектыву па аб'ёму вытворчасці дабіўся ўзроўню прадугледжанага на канец 1965 года. Сваю прадукцыю станкабудаўнікі адпраўляюць у дваццаць краін свету.

Магілёў. Будынкi машынабудаўнічых інстытута і тэхнікума.

вочнікаў, трыста з якіх ужо здалі выпускныя экзамены. Яны накіраваны на работу ў гарадскія і сельскія бібліятэкі рэспублікі.

Завочнік... Гэтае слова стала ў нас звычайным. Вучыцца пераважна большасць савецкіх людзей: у школах і інстытутах, гуртках і на курсах. Пры машынабудаўнічым інстытуте створаны кансультацыйны пункт, які ахоплівае студэнтаў 56 вышэйшых навучальных устаноў краіны. Дзе толькі не ву-

чацца магіляўчане! У Маскве і Ленінградзе, Кіеве і Мінску, Вільнюсе і Харкаве і многіх іншых гарадах краіны. На кансультацыйным пункце яны могуць атрымаць кансультацыю па любым пытанню, якое іх цікавіць. Не трэба весці перапіскі з навучальнымі ўстановамі або ехаць у іх.

Вучоба без адрыву ад вытворчасці — прывычна з'ява нашага жыцця.

Ул. АЛЯКСЕЎ

МАГІЛЁЎ — ГОРАД СТУДЭНТАЎ

Магілёў па праву называюць горадам студэнтаў. Тысячы юнакоў і дзяўчат займаюцца ў двух яго інстытутах, шматлікіх тэхнікумах і іншых спецыяльных навучальных установах.

Машынабудаўнічы інстытут, які размешчаны ў адным з лепшых будынкаў у цэнтры горада, зусім малады. Арганізаваны ён у мінулым годзе.

Калі гэты інстытут самая маладая навучальная ўстанова ў горадзе, то медыцынскае вучылішча адно з самых старых у краіне. Яму споўнілася 115 год. Толькі сёлета ў медыцынскія ўстановы гарадоў і вёсак адгэтуль накіравана каля 400 медыцынскіх сясцёр, фельчараў і фармацэўтаў. А колькі іх падрыхтавана за сто з лішнім год!

Непадалёк ад медыцынскага вучылішча размяшчаецца будаўнічы тэхнікум. У ім многа добра абсталяваных лабараторый і спецыяльных класаў. Выпускнікі атрымліваюць не толькі дыпламы тэхнікаў, але і будаўнічыя прафесіі: муляраў, тынкоўшчыкаў і г. д.

Шмат часу студэнты праводзяць на будоўлях, дзе набываюць практычныя навыкі.

Тэхнікум выпускае добра падрыхтаваных спецыялістаў. Аб гэтым сведчаць водгукі з будоўляў, дзе працуюць зараз былыя навучэнцы. А дзе толькі яны не працуюць! А. Смяшкоў і А. Стукалаў узводзяць жыллыя дамы ў Верхнекалымску, для шахцёраў Варкуты будуюць светлыя, прасторныя кватэры А. Андрэеў, Л. Тарасенку выпай вялікі гонар удзельнічаць у будаўніцтве Маскоўскага ўніверсітэта.

Толькі за пасляваенныя гады тэхнікум выпусціў звыш 2 500 тэхнікаў-будаўнікоў.

Штогод магілёўскія навучальныя ўстановы выпускаюць сотні спецыялістаў: настаўнікаў і выхавальцаў дзіцячых садоў, клубных работнікаў і бібліятэкараў, выкладчыкаў музыкі, машынабудаўнікоў і іншых.

Будынкi культурна-асветнага і музычнага вучылішчаў магіляўча-

на ў жарт называюць музычнымі дамамі.

Студэнты гэтых вучылішч ужо зараз нясуць культуру ў масы. На добраахвотных пачатках яны кіруюць гурткамі мастацкай самадзейнасці на прадпрыемствах, ва ўстановах, школах горада, часта выступаюць з канцэртамі ў клубах і Дамах культуры.

Добрымі справамі славяцца і студэнткі дашкольнага педагогічнага вучылішча. Практычныя навыкі будучыя выхавальніцы набываюць не толькі ў вызначаныя вучэбнай праграмай гадзіны, але і ў вольны ад вучобы час. Яны стварылі пры адным з кінатэатраў горада дзіцячы пакой. Бацькі, якія не могуць пакінуць малалетніх дзяцей дома, прыводзяць іх у кінатэатр, здаюць у дзіцячы пакой і спакойна ідуць у глядзельную залу.

Бібліятэчны тэхнікум імя А. С. Пушкіна — новая навучальная ўстанова. Тут рыхтуюцца да самастойнай работы сотні аматараў кнігі. У тэхнікуме каля 800 студэнтаў-за-

СКОНЧЫЦЬ З ПАЛІТЫКАЙ ПРАВАКАЦЫЙ

(Пачатак на 2-й стар.)

Савецкі Саюз не стане рабіць чаго-небудзь падобнага акту-адказу на прызыў у ЗША 150 тысяч рэзервістаў, тым больш, што пры сучасных сродках ракетна-ядзернай вайны гэта не можа мець сур'езнага ваеннага значэння. Калі раней сілы арміі ваюючых бакоў вымяраліся ў асноўным колькасцю салдат, шабляў і штыкоў, то ў наш час магутнасць гэтых арміяў вызначаецца зусім іншым — ракетна-ядзернай зброяй.

Але ў момант, калі ЗША праводзяць меры па мабілізацыі сваіх узброеных сіл і рыхтуюцца да агрэсіі супраць Кубы і іншых міралоюбных дзяржаў, Савецкі ўрад хацеў бы звярнуць увагу на тое, што цяпер неўлажна пасасці на Кубу і разлічваць, што гэты напад будзе беспаскараным для агрэсара. Калі такі напад будзе зроблен, гэта будзе пачаткам развязвання вайны.

Чым матывуюць падрыхтоўку агрэсіі супраць Кубы? Тым, што гандлёвы флот Савецкага Саюза перавозіць на Кубу грузы, і ў ЗША лічаць, што гэта — ваенныя грузы. Але гэта ж чыста ўнутраная справа дзяржаў — тых, якія пасылаюць гэтыя грузы, і тых, якія закупаюць іх і атрымліваюць.

Увесь свет ведае, што Злучаныя Штаты Амерыкі акружылі Савецкі Саюз і іншыя сацыялістычныя краіны сваімі ваеннымі базамі. Што яны размясцілі там — трактары? Магчыма, яны вырошчваюць на гэтых базах рыс, пшаніцу, бульбу або якія-небудзь іншыя сельскагаспадарчыя культуры? Не, яны прывезлі туды на сваіх суднах узбраенне, прычым увесь час папаўняюць яго запасы і заўляюць, што гэтае узбраенне, размешчанае ля граніц Савецкага саюза — у Турцыі, Іране, Грэцыі, Італіі, Англіі, Галандыі, Пакістане і іншых краінах — удзельнічае ваенных блокаў НАТО, СЕНТО і СЕАТО, — знаходзіцца там заканамерна, па праву. Гэта яны лічаць сваім правам! Іншым жа ЗША нават у інтарэсах абароны не дазваляюць рабіць гэтага. А калі меры па ўмацаванні абароназдольнасці той або іншай краіны ўсё ж прымаюцца, у ЗША ўзнікаюць шум і заўляюць, што, маўляў, супраць іх хочучы арганізаваць напад. Якая ганарлівасць! ЗША, відаць, лічаць, што ў сучасных умовах можна беспаскарана перайсці да агрэсіі.

Трэба прызнаць за ўсімі краінамі свету роўныя правы і роўныя магчымасці. Гэтаму не толькі адпавядаюць прызнаныя нормы міжнароднага права, якія ўжо склакліся. Гэтага трэба строга прытрымлівацца ў практычным жыцці і дзейнасці. А што атрымліваецца на справе? ЗША, напрыклад, цяпер праводзяць мабілізацыю, нібыта, таму, што нашы гандлёвыя караблі ходзяць на Кубу. У той жа час амерыканскія караблі — не гандлёвыя, аб гандлёвых няма і гутаркі, а ваенныя караблі, цэлы шосты ваенна-марскі флот ЗША — знаходзіцца ў Міжземным моры. Колькі гэта складае кіламетраў, якая гэта адлегласць ад Злучаных Штатаў Амерыкі? Сёмы амерыканскі ваенна-марскі флот знаходзіцца ў Тайваньскім праліве. На колькі тысяч кіламетраў аддален гэты флот ад берагоў Злучаных Штатаў Амерыкі? Да таго ж, ішчэ ў ЗША заяўляюць, што яны знаходзяцца там па праву.

Якім мэтам служыць знаходжанне гэтых флотаў у Міжземным моры і ў Тайваньскім праліве? Ва ўсіх выпадках, не мірным, а агрэсіўным ваенным мэтам. Не можа садзейнічаць нармальным адносінам такое становішча, калі ваенна-марскія караблі ЗША курсіруюць ля берагоў іншых дзяржаў, а амерыканскія адміралы і генералы час ад часу, як бы спаборнічаючы адзін з адным, балбасваюць у друку, па радыё аб тым, што шосты і сёмы флоты прызначаны для нанясення ўдару

для знішчэння краін сацыялізма. Пакуль не будзе спынена такое вар'яцтва, гэтая палітыка заўсёды будзе садзейнічаць не ўмацаванню міру, а, наадварот, будзе заўсёды крыніцай, якая ў любы момант можа выклікаць ваенны канфлікт з усімі выцякаючымі вынікамі.

У ЗША цяпер вядзецца злаваслівая кампанія супраць Савецкага Саюза. Там на ўсіх перакрываючых крыжачы, што, паколькі гандлёвы флот курсіруе паміж СССР і Кубай, перавозіць грузы, то гэта, маўляў, дае ЗША права напасти на Кубу і на Савецкі Саюз. А якім мэтам служыць знаходжанне амерыканскіх ваенных караблёў у тэрэцкіх портах і па якому праву іх знаходжанне там лічыцца законным і нармальным? Чаго ж хочучы — прысвоіць для сябе якасці выключэнне з агульных правіл? Што для аднаго аб'яўляецца парушэннем норм, для другога лічыцца нармальным.

Мы папярэджваем, што пры сучасных умовах сацыялістычны лагер мае не меншыя сілы і магчымасці, чым ЗША і іх саюзнікі па ваенных блоках. Гэта трэба ўлічваць, гэтым трэба кіравацца ў палітыцы, каб яна не наносіла шкоды ні таму, ні другому боку. Толькі пры гэтай умове можна пазбегнуць ваеннага канфлікту, забяспечыць мір. Звяртацца ж да правакацый, кіруючыся недарэчным разлікам прыпалохаць другі бок, гэта значыць безадказна гуляць лёсам міру. Такая палітыка можа прывесці толькі да сумных вынікаў.

Трэба памятаць, што адышлі ў вечнасць часы, калі ЗША валодалі манополіяй на ядзерную зброю. Цяпер Савецкі Саюз мае гэтыя ж сродкі ў дастатковай колькасці і больш высокай якасці. Таму трэба ведаць, што той, хто развяжа вайну, хто пасее ведер — пажне буру. Рыхтуючы бездань сваім праціўнікам, агрэсар сам абавязкова ўпадзе ў гэтую бездань. Цяпер толькі вар'ят можа думаць, што пачатай ім вайна будзе бедствам толькі для таго народа, супраць якога яна развязана. Не, ужо вопыт Гітлера павінен быў бы чаму-небудзь навучыць тых, хто задумвае агрэсію ў нашы дні. Гітлер, разам з Мусаліні развязаўшы вайну, сам згарэў у гэтай вайне і прынес бедствы ўсім народам свету. А цяпер гэта была б у сто разоў больш жаклівая вайна, і яна прынесла б бедствы як тым народам, супраць якіх ЗША рыхтуюць цяпер агрэсію, так і народу саміх Злучаных Штатаў Амерыкі, прычым не меншых, а магчыма нават і большыя бедствы. Што ўжо гаварыць аб тых дзяржавах — саюзніцах ЗША, якія непасрэдна мяжуюць з Савецкім Саюзам, ды і аб іншых іх саюзніках у Еўропе і Азіі.

Але тыя колы, якія вызначаюць палітыку ЗША, не лічацца з гэтым, яны размяшчаюць ваенныя базы на тэрыторыях саюзнікаў ЗША, ствараюць там склады ядзернай зброі, устанаўліваюць ракетны, — напрыклад, у Турцыі, Італіі, Японіі. Які лёс яны рыхтуюць гэтым сваім саюзнікам у выпадку вайны — няцяжка зразумець. Бо ўсё гэта робіцца для нападу на Савецкі Саюз, на Кітайскую Народную Рэспубліку, на Карэйскую Народна-Дэмакратычную Рэспубліку і іншыя сацыялістычныя дзяржавы. Гэта добра разумеюць людзі ў саміх тых краінах, дзе створаны амерыканскія ваенныя базы, напрыклад у Японіі, народ якой рашуча пратэстуе супраць гэтых баз.

У святле апошніх падзей, у святле зврату прэзідэнта ЗША да кангрэса з просьбай дазволіць яму правесці прызыў 150 тысяч рэзервістаў Савецкі ўрад па-іншаму ўспрымае і палёт амерыканскага разведвальнага самалёта «У-2» 30 жніўня г. г. над тэрыторыяй Савецкага Саюза ў раёне Сахаліна. Паявіліся паведамленні аб тым, што самалёты «У-2» размяшчаюцца ў Англіі, Японіі, Тур-

цыі, ФРГ і робяць палёты з амерыканскіх баз у гэтых краінах. Тлумачаць гэтыя палёты тым, што яны маюць нібыта мірныя мэты — бяруць пробы паветра, вывучаюць рух воблакаў. Але сёння яшчэ больш ясна відаць, якія пробы яны бяруць і для чаго ажыццяўляюцца гэтыя палёты.

Таму Савецкі ўрад звяртаецца да народаў з заклікам узняць голас асуджэння агрэсіўных намераў, не дапусціць развязвання вайны амерыканскімі агрэсарамі, забяспечыць мір ва ўсім свеце.

Урад СССР звяртаецца з заклікам да савецкага народа, каб ён працігваў і ў далейшым працаваць гэтак жа паспяхова, як ён працуе ў цяперашні час. Урад Савецкага Саюза ўсё зробіць для таго, каб забяспечыць мір і мірнае суіснаванне з усімі краінамі. Але не заўсёды гэта залежыць толькі ад нас. Савецкі Саюз не хацеў другой сусветнай вайны, але Гітлер яе навязаў нам, і мы вымушаны былі весці вайну. Таму мы павінны зрабіць усё, каб быць падрыхтаванымі, каб нашы Узброеныя Сілы — як стратэгічныя ракетныя сілы, так і сухапутныя войскі, проціпаветраная абарона, Ваенна-Марскі Флот і асабліва падводны флот Савецкага Саюза, — былі на вышнім сваім узроўні. Калі агрэсар развяжа вайну, нашы Узброеныя Сілы павінны быць гатовы для нанясення сакрушальнага ўдару ў адказ па агрэсару.

Савецкі ўрад не пойдзе па шляху ЗША, якія прызваюць 150 тысяч рэзервістаў. Калі б мы паўтарылі дзеянні ЗША, то мы зрабілі б тое, чаго, відаць, якраз і хочучы пэўныя амерыканскія колы, — дапамаглі б ім напружваць атмасферу. Але не лічыцца з падрыхтоўкай Злучанымі Штатамі агрэсіўнага акта мы не можам. Савецкі ўрад лічыць сваім абавязкам праявіць у стварыўшайся абстаноўцы шчырасць і даручыць міністру абароны Савецкага Саюза, камандаванню Савецкай Арміі прыняць усе меры да таго, каб нашы Узброеныя Сілы былі прыведзены ў найвышэйшую баявую гатоўнасць.

Аднак гэта выключна меры перасцярогі. Мы ўсё зробім са свайго боку для таго, каб мір не быў парушан.

Савецкі ўрад звяртаецца да ўрада Злучаных Штатаў Амерыкі з заклікам праявіць разважнасць, не траціць самаваладання і цвяроза аданіць, да чаго могуць прывесці яго дзеянні, калі ён развяжа вайну.

Замест таго, каб напружваць атмасферу такімі дзеяннямі, як мабілізацыя рэзервістаў, раўназначная пагрозе пачаць вайну, было б куды больш разумна, калі б ўрад ЗША, праявіўшы мудрасць, зрабіў бы добры жэст — устанавіў бы дыпламатычныя і гандлёвыя адносіны з Кубай, аб жадаючы чаго нядаўна заяўлялася з боку кубінскага ўрада. Калі б амерыканскі ўрад праявіў гэтую мудрасць, то народы ацанілі б гэта па заслугах, як рэальны ўклад ЗША ў разрадку міжнароднай напружанасці, ва ўмацаванні міру ва ўсім свеце.

Калі б устанавіліся нармальныя дыпламатычныя і гандлёвыя адносіны паміж Злучанымі Штатамі Амерыкі і Кубай, то для Кубы адпала б неабходнасць умацоўваць сваю абароназдольнасць, свае ўзброеныя сілы. Бо тады ніхто не пагражаў бы Кубе вайной або іншымі агрэсіўнымі дзеяннямі, і абстаноўка стала б нармальнай. Так абстаіць справа, такое становішча ў цяперашні момант.

Савецкі ўрад не раз заяўляў і цяпер заяўляе: мы працігваем руку дружбы народу ў ўраду Злучаных Штатаў Амерыкі, мы хацелі б аб'яднаць нашы намаганні з урадамі ЗША і іншых краін для вырашэння ўсіх наспейшых міжнародных пытанняў, для забеспячэння міру на зямлі. А для гэтага трэба дамоўцца перш за ўсё аб першым кроку, якім магло б быць вырашэнне пытання аб спыненні выпрабаванняў ядзернай зброі. Мы

гатовы да гэтага, гатовы падпісаць адпаведнае пагадненне. Мы гатовы дамоўцца аб усеагульным і поўным разбраенні пад строгім міжнародным кантролем.

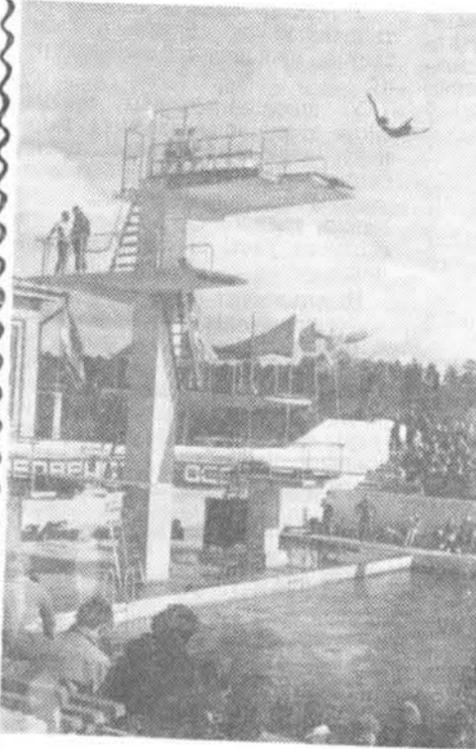
Савецкі ўрад выказвае надзею, што ўрад ЗША зробіць, нарэшце, цвяроза вывад у адносінах да неабходнасці заключэння германскага мірнага дагавору. Па гэтым пытанню янолася нявольна перагавораў, але пакуль яго вырашэнне не скрапулася з месца. Цяпер у перагаворах аб германскім мірным дагаворы настала паўза. Аднак вастрыня гэтага пытання застаецца ранейшай і нават яшчэ больш адчуваецца ў сувязі з правакацыямі рэваншыстаў у Заходнім Берліне супраць Германскай Дэмакратычнай Рэспублікі. Гавораць, што цяпер Злучаным Штатам Амерыкі вясці перагаворы па германскаму мірнаму дагавору цяжка, таму што ў лістападзе гэтага года маюць адбыцца выбары ў амерыканскі кангрэс. Што ж Савецкі ўрад гатоў і з гэтым лічыцца. Але неўлажна ж вырашэнне пытання аб германскім мірным дагаворы ўвесь час звязваць з выбарамі ў той або іншай краіне. — выбары адбываюцца часта, то там, то тут, а далейшае прамаруджанне ў вырашэнні пытання аб германскім мірным дагаворы можа парадзіць толькі новыя цяжкасці!

новыя небяспекі. Савецкі ўрад, як і раней, стаіць за хутчайшае заключэнне германскага мірнага дагавору і ўрагуляванне на яго аснове становішча ў Заходнім Берліне.

Гэтая задача павінна быць вырашана і яна будзе вырашана. Суверэнітэт ГДР павінен быць ахаван і ён будзе ахаван. Рэшткі другой сусветнай вайны ў Еўропе, у тым ліку акупацыйны рэжым у Заходнім Берліне, павінны быць ліквідаваны і яны будуць ліквідаваны. Гэта адпавядае інтарэсам не толькі Савецкага Саюза і Германскай Дэмакратычнай Рэспублікі, гэта адпавядае кроўным інтарэсам усіх дзяржаў, усіх народаў.

Савецкі Саюз працігвае руку дружбы ўсім краінам, усім народам свету, каб агульнымі намаганнямі дабіцца ўстанавлення на нашай планеце трывалага, непарушнага міру. Што датычыць пытанняў унутранага сацыяльна-палітычнага ладу дзяржаў, то яны павінны вырашацца кожным народам самастойна, без усякага ўмяшання звонку. Мір можна забяспечыць толькі пры павазе неад'емнага права кожнага народа на незалежнасць, пры строгім захаванні прынцыпу неўмяшання адных дзяржаў ва ўнутраныя справы другіх дзяржаў. Вось гэта і ёсць мірнае суіснаванне, якое ляжыць у аснове міралолюбнай палітыкі Савецкай дзяржавы.

Спорт

Закончыліся ўсеагуныя спаборніцтвы скакуноў у вадзі, якія праходзілі ў Мінску ў адкрытым басейне. На спаборніцтвах удала выступілі беларускія юнакі. Мінчанін Васіль Андрэў заваяваў званне пераможцы ў спаборніцтвах сярод юнакоў. Ён узнагароджаны Малым залатым медалем.
На здымку: у адкрытым басейне ў час спаборніцтваў.

ЗАЛАТЫЯ МЕДАЛІ КАРАВАЕВА І КАЧЭРГІНА

У Каўнасе праходзіла асабістае першынство Савецкага Саюза па класічнай барацьбе 1962 года для барцоў чатырох вагавых катэгорый. Вялікага поспеху дабіліся беларускія барцы. З чатырох залатых медалёў два атрымалі «прапіску» ў Мінску.
Званне чэмпіёна Савецкага Саюза ў паўлёгкай вазе ў шосты раз заваяваў заслужаны майстар спорту студэнт Беларускага інстытута

фізкультуры Каравая. Цікава адзначыць, што пяць залатых медалёў першынства краіны мінулых гадоў ім былі заваяваны ў лягчайшай вазе. На прайшоўшым чэмпіянаце, часова выступаючы ў больш цяжкай вагавой катэгорыі, ён таксама заняў першае месца.
У атакуючым стылі праваў сваё сустрэчы мінчанін І. Качэргін, які заваяваў залаты медаль у найлягчайшай вазе.

НАВІНЫ ФУТБОЛА

У чарговым матчы на першынство краіны па футболе ў класе «А» каманда Мінскага трактарнага заводу «Беларусь» сустрэлася з маскоўскім «Тарпедам». Матч закончыўся пераканаўчай перамогай мінскіх футбалістаў з лікам 2:0.

Беларускіх аматараў футбола радуе дружная гульня гомельскага «Лакаматыва», які выступае па класу «Б». У Таліне з лікам 2:1 чыгуначнікі дабіліся перамогі над мясцовым «Калевам». Цяпер гомельчане ўпэўнена лідзіруюць сярод каманд першай зоны саюзных рэспублік.

ТРЭЦЬЕ МЕСЦА БЕЛАРУСКАГА ШАШЫСТА

У Харкаве закончыўся чэмпіянат краіны па рускіх шашках. Пераможцамі яго сталі тульскія інжынер В. Абаўлін і масквіч В. Гардзецкі, якія набралі па 10 ачкоў.
На паўчакка менш у мінчаніна А. Плакхіна. Ён заваяваў бронзавы медаль.

НАШ АДРАС

Мінск, Ленінскі праспект, 77. Дом друку. Рэдакцыя газеты «Голас Радзімы».